

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ

Rudolf Steiner

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ
ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΦΥΣΗΣ

GA 174a / 194

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΤΡΑ

Τίτλος: **Η αποστολή του Μιχαήλ**

Υπότιτλος: Αποκαλύπτοντας τα μυστικά της ανθρώπινης φύσης

Συγγραφέας: Rudolf Steiner

Αριθμός βιβλιογραφίας: GA 174a / 194

Μετάφραση: Γεράσιμος Ε. Κατραμάδος

Επιμέλεια έκδοσης: Βάλλυ Καλοζούμη

Επιμέλεια / Διορθώσεις: Άρτεμις Φ. Χανιώτη

ISBN: 978-618-5735-16-6

Εκδόσεις ETRA© 2024

Ευεργετών 7, Π. Φάληρο, 17563

T: 210 9811753 - www.etra.gr

Εξώφυλλο: Γεράσιμος Ε. Κατραμάδος

Φωτογραφία εξωφύλλου: *Gustave Doré «Legion of Angels»*

[Ο πίνακας είναι μια δραματική απεικόνιση μιας τεράστιας λεγεώνας αγγέλων εν κινήσει, εξοστρακίζοντας τους έκπτωτους αγγέλους.]

Κανένα μέρος του παρόντος βιβλίου δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί με οποιαδήποτε μηχανική, φωτογραφική ή ηλεκτρονική διαδικασία ή με τη μορφή φωνογραφικής εγγραφής, ούτε να αποθηκευτεί σε σύστημα ανάκτησης, να μεταδοθεί ή να αντιγραφεί με οποιονδήποτε άλλο τρόπο για δημόσια ή ιδιωτική χρήση χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

*Τη μετάφραση αυτού του βιβλίου την
αφιερώνω στα πρώτα ιδρυτικά μέλη της
Ελληνικής Ανθρωποσοφικής Κοινότητας*

Το έργο του Ανθρωποσοφικού Κινήματος ουσιαστικά είναι να μας γνωστοποιήσει κόσμους που μας περιβάλλουν κάθε στιγμή. Κόσμους στους οποίους ζούμε, αλλά για τους οποίους δε γνωρίζουμε τίποτα υπό κανονικές συνθήκες. Η Ανθρωποσοφία δε θέλει να μας γνωστοποιήσει κόσμους οι οποίοι είναι μακριά μας, δηλαδή κόσμους που μας είναι απρόσιτοι. Θέλει να μας φέρει πιο κοντά με τους κόσμους εκείνους που μας επηρεάζουν και μας περιβάλλουν. Ωστόσο, αυτοί οι κόσμοι είναι άγνωστοι για μας επειδή δε διαθέτουμε τα όργανα εκείνα που θα μας επιτρέψουν να τους παρατηρήσουμε.

Προς το παρόν, το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να ενημερώσουμε για τους κόσμους αυτούς τους ανθρώπους. Μπορούμε μόνο να επισημάνουμε και να ενθαρρύνουμε τους ανθρώπους να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που θα «ξεκλειδώσουν» τα όργανα εκείνα που θα τους επιτρέψουν να αντιληφθούν αυτούς τους υψηλότερους κόσμους.

~ *Rudolf Steiner:*

Βερολίνο, 28 Οκτωβρίου 1903 - (GA 88)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή απο τον Christopher Bamford	11
Πρόλογος:	15
Αναφορές στον Αρχάγγελο Μιχαήλ σε διάφορες παραδόσεις	

ΜΕΡΟΣ Α

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ (GA 194)

Αποκαλύπτοντας τα Μυστικά της Ανθρώπινης Φύσης

Διάλεξη I: 21 Νοεμβρίου 1919	29
Η Δύναμη και η Αποστολή του Μιχαήλ - Αναγκαιότητα επανεκτίμησης πολλών αξιών	
Διάλεξη II: 22 Νοεμβρίου 1919	49
Η Αποκάλυψη του Μιχαήλ - Ο Λόγος γίνεται σάρκα και η σάρκα γίνεται Πνεύμα	
Διάλεξη III: 23 Νοεμβρίου 1919	71
Μιχαηλικός τρόπος σκέψης. Η γνώση του ανθρώπου ως υπεραισθητού όντος. Το Μιχαηλικό Μονοπάτι και οι βαθύτερες ωθήσεις του κοινωνικού ζητήματος.	
Διάλεξη IV: 28 Νοεμβρίου 1919	95
Η καλλιέργεια των Μυστηρίων και η ώθηση του Μιχαήλ. Η αυτογνωσία και η διείσδυσή της στα τρία στρώματα της συνείδησης.	
Διάλεξη V: 29 Νοεμβρίου 1919	121
Η Δράση και η ώθηση του Μιχαήλ ως αντίποδας της Αριμανικής Επιρροής.	
Διάλεξη VI: 30 Νοεμβρίου 1919	141
Ο Αρχαίος πολιτισμός της Γιόγκα και η νέα της θέληση. Ο μελλοντικός Πολιτισμός του Μιχαήλ.	

Η μάχη του Μιχαήλ και η αντανάκλασή της στη Γη..... 165
Μέρος Ι - 14 Φεβρουαρίου 1918

Η Μάχη του Μιχαήλ και η αντανάκλασή της στη Γη 191
Μέρος ΙΙ - 17 Φεβρουαρίου 1918

ΜΕΡΟΣ Β

ΟΙ ΠΡΩΙΜΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΤΟΥ RUDOLF STEINER ΓΙΑ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΤΟ 1879

Τα θεμέλια του Εσωτερισμού - Διάλεξη XXIX 219
(GA 93a) - Βερολίνο, 3 Νοεμβρίου 1905

Εσωτερικά μαθήματα Ι - Αριθμός 25 231
(GA 266) - Μόναχο 12 Μαΐου 1907

Ο Μιχαήλ και ο Βούδας 241
Στουτγάρδη, 20 Μαΐου 1913

Ο Άνθρωπος και ο κόσμος των Αστεριών - Διάλεξη VI 247
Πνευματοποίηση της Γνώσης του Χώρου - Η αποστολή
του Μιχαήλ - (GA 219) - 17 Δεκεμβρίου 1922, Ντόρναχ

Μιχαήλ - Ο Δράκος & η Ανθρώπινη Ψυχή - Διάλεξη Ι 267
(GA 223) - 27 Σεπτεμβρίου 1923, Βιέννη

Οι τέσσερις εποχές και οι Αρχάγγελοι - Διάλεξη Ι 289
Η Φαντασία του Μιχαήλ (GA 229)
Ντόρναχ, 5 Οκτωβρίου 1923

Ροδόσταυρος και σύγχρονη Μύηση - Διάλεξη VI 307
Τα καθήκοντα της εποχής του Μιχαήλ (GA 233a)
13 Ιανουαρίου 1924, Ντόρναχ

Καρμικές Σχέσεις VI - Διάλεξη VIII.....	329
Από την εποχή του Γαβριήλ στην εποχή του Μιχαήλ (GA 240) - 19 Ιουλίου 1924, Άρνεμ	
Καρμικές Σχέσεις III - Διάλεξη VIII	361
Ο αγώνας του Άριμαν ενάντια στην Αρχή του Μιχαήλ Το μήνυμα του Μιχαήλ (GA 237) 1 Αυγούστου 1924, Ντόρναχ	
Μιχαήλ - Σοφία & Μαρντούκ - Διάλεξη I	381
Η φύση είναι η μεγάλη Ψευδαισθηση - Γνώρισε τον Εαυτό σου (GA 243) - Τόρμπεϊ 11 Αυγούστου 1924	
Ο Μιχαήλ, ο Αρθούρος και το Δισκοπότηρο - Διάλεξη III ..	403
(GA 240) - Ντόρναχ, 21 Αυγούστου 1924	
Η τελευταία ομιλία του Rudolf Steiner	423
(GA 238) - 28 Σεπτεμβρίου 1924, Ντόρναχ	
Σύντομο βιογραφικό του Rudolf Steiner	436

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από τη στιγμή που γεννήθηκε η ιδέα της ανθρωπότητας στο Θείο Νου, η πνευματική οντότητα γνωστή ως Μιχαήλ, συνόδευσε την ανθρωπότητα στο ταξίδι της μέσα στο Κόσμο, με διαφορετικά ονόματα.

Αυτή η Οντότητα ή Θεϊκή-Κοσμική Παρουσία ήταν μείζονος σημασίας για τον Rudolf Steiner. Κάθε πτυχή της ζωής και του έργου του Rudolf Steiner, υπηρετούσε το εξελικτικό έργο του Μιχαήλ.

Το έργο αυτό -Η Αποστολή του Μιχαήλ- συνδέεται στενά με το έργο του Χριστού και, ως εκ τούτου, με το έργο της Γης, καθώς και με το έργο της Σοφίας, (της Θείας Σοφίας ή της Κοσμικής Νοημοσύνης), από την οποία εξαρτάται η ανθρώπινη υλοποίηση του οράματος του Θεού για το σύμπαν.

Έτσι, το έργο του Μιχαήλ εξαρτάται με τη σειρά του από το τι καλούνται να κάνουν τα ανθρώπινα όντα. Ο Μιχαήλ δεν μπορεί να εκπληρώσει την αποστολή του χωρίς την κοσμική έλξη της ανθρωπότητας προς την ελευθερία, την ατομικότητα και την αγάπη. Τα ανθρώπινα όντα, επίσης, εξαρτώνται από τον Μιχαήλ για την εκπλήρωση της αποστολής τους.

Αλλά ο Μιχαήλ στέκεται έτοιμος στην άλλη πλευρά του κατωφλιού. Η χαρά του είναι να βοηθά εκείνους που με τη δική τους ελεύθερη πράξη εισέρχονται στις τάξεις εκείνων που συνεργάζονται στο μεγάλο έργο του αόρατου.

Από το 1879, αυτή είναι η ιδιαίτερη περιοχή του. Από τότε, επίσης, εξαιρετικά ισχυρά πνεύματα του σκότους έχουν μετατοπιστεί στο ανθρώπινο πεδίο, καθιστώντας το ζήτημα του σωστού προσανατολισμού κεντρικό σε κάθε ψυχοπνευματική προσπάθεια.

Ωστόσο, για να στραφούμε και να βρούμε τον Μιχαήλ αρκεί

να προσανατολιστούμε με σοβαρότητα στη δουλειά του μετασχηματισμού των τρόπων σκέψης και αντίληψής μας. Τότε το Πνεύμα, το πανταχού παρόν -σε όλα τα πράγματα και τους τόπους, τα βασίλεια και τους λαούς- μπορεί να αρχίσει να αφυπνίζεται και να γίνεται συνειδητό μέσα και διαμέσου της δραστηριότητά μας.

Αυτό το έργο της μετάλλαξης είναι η επόμενη εξελικτική στιγμή. Περιέχει την υπόσχεση μιας νέας τέχνης της επιστήμης και της θρησκείας που, μετασχηματίζοντας το χώρο και την ύλη, θα μας επανασυνδέσει με το σύμπαν, το θείο, και τον εαυτό μας.

Η ουσία αυτού του μονοπατιού είναι η δημιουργικότητα. Για να συμμετέχετε σε αυτό απαιτείται θάρρος, υπομονή και ανιδιοτελής αφοσίωση.

Είναι ένα μονοπάτι (πολιτών του Κόσμου), που μας ζητά να διεισδύσουμε πέρα από τις διαφορές της γλώσσας και του λόγου σε μια νέα σφαίρα όπου η ζωντανή σκέψη γίνεται κοσμικό συναίσθημα. Και το κοσμικό συναίσθημα γίνεται πρωταρχική θέληση, που είναι η δημιουργική, αρχέγονη Αγάπη.

Από το 1894, όταν δημοσίευσε τη «Φιλοσοφία της Ελευθερίας» (το πρώτο πραγματικά Μιχαηλικό έργο), μέχρι το 1925, (όταν, στο νεκροκρέβατο του, συνέθεσε τις λεγόμενες Επιστολές του Μιχαήλ¹), ο Rudolf Steiner αφιέρωσε όλη του την ύπαρξη στην υποστήριξη των ανθρώπινων όντων προκειμένου να εκπληρώσουν τον κοσμικό τους ρόλο ως βοηθοί του Μιχαήλ. Σε αυτό το

---

1. Προς το τέλος της ζωής του, ο Rudolf Steiner δημοσίευσε μια σειρά από εβδομαδιαίες επιστολές που απευθύνονταν στα μέλη της Ανθρωποσοφικής Κοινότητας. Ανάμεσά τους ήταν δεκατέσσερις επιστολές στις οποίες περιέγραφε την αποστολή του Αρχαγγέλου Μιχαήλ, του πανίσχυρου πνευματικού όντος που συνόδευσε την εξέλιξη της ανθρωπότητας από τους αρχέγονους χρόνους μέχρι σήμερα.

βιβλίο θα βρείτε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα των διαλέξεων και των γραπτών του που ασχολούνται με αυτό το θέμα. Μακάρι όσοι διαβάζουν αυτό το έργο να γίνουν και οι ίδιοι «βοηθοί του Μιχαήλ», «μαθητές» στη Σχολή του Μιχαήλ. Με τα λόγια ενός διαλογισμού που έδωσε ο Rudolf Steiner το 1922:

*Το αληθινό σπίτι της ψυχής
είναι η σφαίρα του πνεύματος
και σίγουρα θα φτάσουμε εκεί
αν ακολουθήσουμε το δρόμο της αληθινής σκέψης,
επιλέγοντας τις δυνάμεις της αγάπης της καρδιάς
ως τον ισχυρό μας ηγέτη
και ανοίγοντας τις εσωτερικές αισθήσεις της ψυχής μας
στο σενάριο
που μπορούμε πάντα να βρούμε
και το οποίο παντού
αποκαλύπτεται στην παγκόσμια ύπαρξη,
προαναγγέλλοντας την παρουσία του πνεύματος
σε ό,τι ζει και, ζώντας, δρα
και σε όλα τα άψυχα
επεκτείνεται στο χώρο
και σε όλα όσα περνούν
στο ρεύμα του χρόνου που εξελίσσεται.²*

Christopher Bamford

---

2. Cf. Rudolf Steiner: Verses and Meditations.